

عنوان مقاله:

بازکاوی ابعاد رویارویی مردم ممسنی با معین التجار بوشهری (با تکیه براسناد نویافته محلی)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 6، شماره 2 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

عارف اسحاقی

حمید اسدپور

خلاصه مقاله:

در عهد سلطنت مظفرالدین شاه، حکومت قاجار تحت تاثیر عوامل متعددی، همچون نبود منابع مالی مناسب و فساد اداری و مالی گسترده و نیز اعمال نفوذ افراد و گروه های متنفذ، درصد برآمد اراضی شولستان را به معین التجار بوشهری واگذار کند. معین التجار بنا به علی که در این پژوهش بیان شده است در کنار تجارت، به زمینداری روی آورد تا قدرت و ثروت خویش را تحکیم بخشد. وی برای تثبیت مالکیت خویش بر اراضی شولستان، یا شهرستان ممسنی، به زمینه ها و عوامل محلی و ایالتی و مرکزی توجه کرده و برای به کارگیری این عوامل، به سود خود سعی کرد. زمینه اصلی تحقق اهداف معین التجار، ایجاد تفرقه بین خوانین و کدخدایان منطقه و تضعیف مقام کلانتری یا جایگاه مدیریت ایلی بود. ایشان با تکیه بر حمایت حکومت قاجار، برای دستیابی به نیت خویش، منطقه را با بحران مواجه کرد. حکومت قاجار نیز برای حمایت از معین التجار، بارها نیروی نظامی به شولستان گسیل کرد که نتیجه ای جز شکست برای قدرت مرکزی به همراه نیاورد. بی تردید، مقاومت اهالی منطقه در برابر واگذاری اراضی ممسنی به معین التجار، باعث شد که وی دست به راهبرد جدیدی، برای سلطه بر این سرزمین بزند. او برای جلب حمایت نظامی ایل قشقایی مجبور شد بخشی از اراضی را به صولت الدوله، ایلخان قشقایی، اجاره دهد. نهایتا در اواخر حکومت قاجار و اوایل حکومت پهلوی اول، خوانین بویراحمد به طرفداری از امامقلی خان رستم که از سران ایلات لر ممسنی بود، به صحنه کشمکش های شولستان و جنگ با نیروهای دولتی کشیده شدند. این اقدام جز گسترش ناامنی، قتل افراد بی گناه، آسیب رساندن به مردم و ایجاد اختلافات قومی بین مردم منطقه نتیجه دیگری نداشت.

کلمات کلیدی:

ممسنی، معین التجار بوشهری، اراضی باسکان، مظفرالدین شاه قاجار، انگلیس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1325939>

